

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Plastycy
w sprawdzonej formule**
| s. 4

**Mała, ale bogata
wysepka polskości**
| s. 5

**Trwa kiepska
passa Witkowic**
| s. 8

Powietrza nie możemy sobie wybrać

PROBLEM: Państwowy Instytut Zdrowia opublikował dogłębną analizę stanu powietrza w RC w 2014 roku i jego wpływu na zdrowie mieszkańców. Eksperti szacują, że 5,2 tys. osób zmarło na skutek chorób wywołanych przez zawarte w powietrzu szkodliwe substancje. Tradycyjnie najgorsza sytuacja była w Zagłębiu Ostrawsko-Karwińskim.

Stan zanieczyszczenia powietrza mierzony był w Republice Czeskiej na 99 stacjach pomiarowych w 53 miejscowościach i ośmiu stołecznych dzielnicach. Wyniki za ub. rok są nieco lepsze od tych z 2013 roku, lecz powodów do radości nie ma, zwłaszcza jeśli chodzi o pył zawieszony – na ok. dwóch trzecich stacji pomiarowych została przekroczona maksymalna dozwolona liczba dni w roku (35), kiedy może być przekroczony jego maksymalne dzienne stężenie. To dotyczy wszystkich stacji w regionie ostrawsko-karwińskim. Szczególnie alarmująca była sytuacja w Wierzniciowicach, gdzie mieszkańcy oddychali mocno skażonym powietrzem przez 116 dni w roku oraz w Ostrawie-Radwanicach (101), niewiele lepsza w Orłowej (99), Czeskim Cieszynie (95), Karwinie (93), Hawierzowie (90). Mieszkańcy Trzyńca są w nieco korzystniejszej sytuacji – na jednej ze stacji limit został przekroczony 48 razy, na drugiej 57. Sytuacja w Trzyńcu jest pod tym względem podobna do panującej w Pradze. Tak samo jak aglomeracja ostrawsko-karwińska było natomiast zanieczyszczone środkowoczeskie Kladno. – Na terytorium całego kraju zasadniczym czynnikiem wpływającym na zanieczyszczenie powietrza pyłem zawieszonym jest transport. Specyficznym przypadkiem jest aglomeracja ostrawsko-karwińska, gdzie oddziałuje cała kombinacja wpływów: prócz głównych źródeł – transportu i palenisk domowych są to zakłady przemysłowe oraz transport transgraniczny – skomentował sytuację w naszym regionie jeden z autorów analizy, Bohumil Kotlík.

Ostrawa, a zwłaszcza jej dzielnica Radwanice, należą do najczęściej wymienianych w sprawozdaniu. Mamy

Fot. ARC

W Polsce szerokim echem odbiła się kampania, której celem było ograniczenie poziomu zanieczyszczonego powietrza.

tu do czynienia z wyższą koncentracją metali ciężkich, takich jak arsen, nikiel, mangan, kadm i ołów. Do tego dochodzą szczególnie niebezpieczne, rakotwórcze policykliczne węglowodory aromatyczne, których wartości są w Ostrawie-Radwanicach, ale też na przykład w Karwinie, duże wyższe niż w innych regionach kraju.

Taką mieszkanką szkodliwych substancji oddychają m.in. pacjenci radwanickiej lecznicy dla przewlekłych chorych, która – paradoksalnie – znajduje się w najbardziej zanieczyszczonej dzielnicy Ostrawy. Jej ordynator Marcel Frýbl mimo wszystko zapewnia, że nie ma to aż tak istotnego

wpływu na stan zdrowia pacjentów. – To prawda, że kiedy jest smog, przybywa wśród pacjentów infekcji dróg oddechowych, które mogą mieć z tym związek. Lokalne zanieczyszczenie powietrza nie ma natomiast wpływu na ich zdrowie z punktu widzenia długookresowego oddziaływania, ponieważ chorzy przebywają u nas średnio 40 dni – powiedział lekarz naszej gazecie.

Mniejsze znaczenie dla zanieczyszczenia powietrza mają inne mierzone substancje – takie jak dwutlenek siarki, tlenek węgla czy ozon. Na najbardziej ruchliwych ulicach dużych miast problemem są natomiast tlenki azotu.

Ich stężenie jest tam o wiele wyższe niż w innych miejscach. To dotyczy m.in. ul. Czeskobraterskiej w centrum Ostrawy.

Autorzy rocznego sprawozdania analizowali również wpływ szkodliwych substancji zawartych w powietrzu na zdrowie mieszkańców, w tym na przedwczesne zgony. – Według danych szacunkowych na następstwa chorób, które mają związek z zanieczyszczeniem powietrza, przedwcześnie zmarło w ub. roku ok. 5,2 tys. osób. To mniej więcej tyle samo co w 2013 roku – powiedział jeden z autorów analizy, Bohumil Kotlík z Państwowego Instytutu Zdrowia. W ostatniej dekadzie najgorszy pod tym względem był 2006 rok, kiedy skażone powietrze zabiło ok. 6,5 tys. osób oraz rok 2011 (6,4 tys.). W województwie morawsko-śląskim złe powietrze ma wpływ na liczbę zgonów. Sprawozdanie mówi nawet o 10 procentach więcej, niż w przypadku, gdybyśmy oddychali czystym powietrzem.

– Możemy wybrać sobie żywność, którą będziemy jeść, czy wodę, którą będziemy pić, ale co do powietrza nie mamy wyboru – stwierdziła w rozmowie z naszą gazetą Věra Sapíková, lekarz chorób płucnych w Szpitalu z Polikliniką w Hawierzowie. – Od lat wiadomo, że podstawowe czynniki, które wpływają na choroby układu oddechowego, ale też sercowo-naczyniowego, to palenie papierosów oraz zanieczyszczenie powietrza. Wraz ze wzrostem zanieczyszczeń rośnie liczba zachorowań na astmę i zapalenie oskrzeli, długotrwałe oddziaływanie szkodliwych substancji wpływa na rozwój poważniejszych chorób, w tym nowotworowych – wyjaśniła lekarka.

DANUTA CHLUP

ZDARZYŁO SIĘ

ARESZT ZA SIANIE PANIKI

W areszcie śledczym umieszczono 32-letnią mieszkankę Ostrawy, którą policja oskarża o to, że w drugiej połowie września wielokrotnie dzwoniła na policję z informacją o podłożeniu w kilku miejscach stolicy regionu, a także na terenie województwa ołomunieckiego, ładunków wybuchowych. Bomby miały być rzekomo podłożone na dworcach kolejowych, pod ważnymi mostami lub w jednym z barów w centrum Ostrawy. Alarm za każdym razem okazał się fałszywy, niemniej za każdym razem na wskazane przez kobietę miejsce wyjechały patroli Policji RC i Straży Miejskiej oraz ambulanse pogotowia ratunkowego. W kilku przypadkach wstrzymany został ruch na kolei, ewakuowano setki osób.

Policjantom udało się wytropić autorkę fałszywych anonimowych alarmów. Kobieta zatrzymano w jednej z ostrawskich restauracji. Podczas zatrzymania była pijana – miała 3 prom. alkoholu w wydychanym powietrzu. Na proces sądowy poczeka w areszcie śledczym. Grozi jej kara pozbawienia wolności do lat pięciu.

(kor)

TENIS ZA DARMO

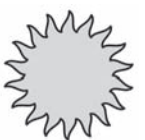
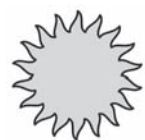
W Hawierzowie wyremontowano stary kort tenisowy przy ul. Opletala. Dzięki zastrzykowi finansowemu z Fundacji ČEZ w wysokości 900 tys. koron publiczność będzie mogła korzystać z niego bezpłatnie. Ucieszą się z tego głównie osoby, które rekreacyjnie uprawiają tenis oraz dzieci. – Zainteresowanie tenisem rośnie. Możliwości naszego zaplecza zostały już w gruncie rzeczy wyczerpane. Na odnowionym korcie będą mogły grać w tenisa zwłaszcza dzieci z uboższych rodzin – powiedział prezes hawierzowskiego klubu tenisowego, Petr Špok. Klub remontował stare boisko przez całe wakacje. Trzeba było zadbać o odwodnienie terenu i wykonać nową nawierzchnię.

(dc)

POGODA

czwartek

piątek

dzień: 12 do 14 °C

noc: 7 do 5 °C

wiatr: 2-4 m/s

dzień: 15 do 18 °C

noc: 6 do 4 °C

wiatr: 1-3 m/s

9 771212 422041

(kor)

Kultura do odnowy...

Wójt Bystrzycy, Roman Wróbel, gościł we wtorek delegację z partnerskiej gminy Brenna z wójtem Jerzym Pilchem na czele. Rozmowy odbyły się w ramach przygotowań kolejnego wspólnego ponadgranicznego projektu, którego celem jest odnowienie w obu wioskach budynków ośrodków kultury. W Brennej zostanie wyremontowany niszczący Gminny Ośrodek

Kultury mieszczący się w stylowej góralskiej „drzewińce”. W Bystrzycy zaś budowlancy powinni w przyszłości wkroczyć do gminnego kina.

– Pierwotnie chcieliśmy w ramach tego inwestycyjnego projektu wybudować nowoczesną wielofunkcyjną scenę na placu w czesko-polskim kompleksie szkolnym. To przedsięwzięcie zrealizujemy jed-

nak dopiero później, bo będzie zbyt kosztowne. Za to modernizacja kina to dla nas teraz sprawa priorytetowa – mówi Wróbel.

Wszystkie pomieszczenia kina i cały budynek zostaną dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Powstaną pomieszczenia, które będą wykorzystywane do organizowania spotkań i imprez miejscowe organizacje. Poza tym

znajdą się lokale dla muzeum gminnego oraz Centrum Informacji Turystycznej. Wróbel nie ukrywa, że inwestycji nie da się zrealizować bez zastrzyku finansowego z Unii Europejskiej. – Liczymy jednak na to, że dotacja wpłynie na nasze konta i że będziemy mogli zabrać się do roboty najpóźniej jesienią przyszłego roku – dodaje.

KRÓTKO

DOTACJE
DLA PARAFII

CZESKI CIESZYN (kor) – Na wrześniowej sesji Rada Miasta zdecydowała o przyznaniu dotacji (po 200 tys. koron) trzem działającym na terenie miasta parafiom: Kościoła braterskiego, Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. oraz katolickiej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Pieniądze te zostaną wykorzystane na remonty: Domu Zborowego przy ul. Studenckiej oraz kościołów Na Niwach i w Sibicy.

* * *

SĄ OSZCZĘDNOŚCI

KARWINA (ep) – Miastu udało się zaoszczędzić 40 mln koron dzięki nowej umowie z bankami, w których ma zaciągnięte pożyczki. Kredyty, które Karwina wzięła w poprzednich latach na budowę kanalizacji w peryferyjnych częściach miasta, będą miały po negocjacjach z bankierami niższe oprocentowanie. – Pieniądze, które zaoszczędzimy na oprocentowaniu kredytów, mogą zostać wykorzystane na przykład na sfinansowanie kolejnych inwestycji, być może wesprą również fundusze, z których finansujemy usługi socjalne czy kulturę – poinformował zastępcę prezydenta Karwiny, Jan Wolf.

* * *

NOGA Z GAZU

ORŁOWA (ep) – Kierowcy przejeżdżający ulicą Zátíši muszą teraz zdjąć nogę z gazu. Najwyższa dozwolona prędkość na tej ulicy wynosi od ubiegłego tygodnia 40 km na godzinę – o ograniczenie prędkości już jakiś czas temu zwrócili się do Urzędu Miasta mieszkańcy okolicy, narzekający na piratów drogowych. Od ubiegłego tygodnia na Zátíši można również spotkać patrol policyjny, który zatrzymuje przekraczających prędkość kierowców. Do tej pory złapano ich już ponad trzydziestu, a najszybsza zmierzona prędkość wynosiła 76 km/h.

* * *

80 LAT SCHRONISKA
REGION (ep)

– Schronisko turystyczne pod szczytem Ostrego obchodziło w poniedziałek swoje 80. urodziny. Obiekt otwarto w 1935 roku z inicjatywy trzynieckiego oddziału Klubu Czeskich Turystów, a szczególnie jego prezesa, Theo Hepnera. Było to ostatnie schronisko wybudowane w tej części Beskidów, a w dodatku najmnijšie. Po wojnie schronisko wyremontowano, a w 1963 zostało rozbudowane. Obecnie do schroniska można dojść kilkoma szlakami z Koszarzysk, Oldrzychowic, Tyry i Bystrzycy.

* * *

POWALCZĄ
O DOTACJE

TRZANOWICE (kor) – Gmina zamierza ubiegać się w Urzędzie Wojewódzkim w Ostrawie o dotacje na kilka ważnych przedsięwzięć. Radni na wrześniowym posiedzeniu ustalili, że w pierwszej kolejności powalczą o dofinansowanie przygotowania projektów: remontu ogrodu i budynku miejscowej szkoły i przedszkola, w ramach którego zagospodarowano by poddasze obiektu, rozszerzenia gminnej ścieżki rowerowej, remontu ogrzewania gminnych budynków oraz naprawy wodociągu.

Wyborcza jesień nad Wisłą

25 października Polacy pójdą do urn. W komisjach wyborczych w całym kraju oraz w 250 obwodach wyborczych za granicą głosować będą na kandydatów do Sejmu i Senatu RP. Oddać swój głos mogą również obywatele polscy mieszkający w Republice Czeskiej. Na terenie RC utworzono dwie obwodowe komisje wyborcze: w wydziale konsularnym Ambasady RP w Pradze oraz w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie. Obie komisje obsługują również głosowanie korespondencyjne.

– Obywatele polscy, którzy chcą oddać swój głos w wyborach do Sejmu i Senatu RP w jednym z obwodów wyborczych za granicą, mogą od 28 września rejestrować się poprzez internetowy portal ewybory.msz.gov.pl. Zagłosować w wyborach parlamentarnych można osobiście w konsulacie lub korespondencyjnie – podaje na swej stronie internetowej ostrawski Konsulat, cytując Ministerstwo Spraw Zagranicznych. W celu zarejestrowania się należy przygotować swój numer PESEL oraz ważny polski paszport lub dowód osobisty. Można także zarejestrować się osobiście, telefonicznie lub poprzez wysłanie do konsula zgłoszenia w formie faksu, listu, e-maila, podając wszystkie konieczne do re-

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

O tym, że wybory nad Wisłą zbliżają się wielkimi krokami, świadczy coraz więcej plakatów na ulicach.

jestracji dane. Dla wyborców, którzy chcą oddać głos osobiście, termin rejestracji w spisie wyborców upływa na trzy dni przed dniem wyborów, czyli 22 października. Zamiar głosowania korespondencyjnego wyborcy muszą zgłosić do 7 października.

Przypomnijmy, że w październikowych wyborach parlamentarnych

Polacy wybierać będą przedstawicieli Sejmu (460 posłów) i Senatu (100 senatorów). Wybory parlamentarne odbywają się raz na cztery lata. W tegorocznych wyborach do Sejmu startują ogólnopolskie komitety wyborcze: Prawo i Sprawiedliwość, Platforma Obywatelska, Razem, KORWiN, Polskie Stronnictwo Lu-

dowe, Zjednoczona Lewica (koalicja partii politycznych: Sojusz Lewicy Demokratycznej, Twój Ruch, Polska Partia Socjalistyczna, Unia Pracy, Partia Zieloni, Polska Partia Pracy – Sierpień 80), Kukiz'15, Nowoczesna Ryszarda Petru oraz komitety, które zarejestrowały listy do Sejmu tylko w niektórych okręgach. **(ep)**

Dłuższa droga

Na kierowców czekają kolejne utrudnienia w ruchu. Począwszy od czwartku 1 października aż do wtorku 20. 10. samochody jadące drogą krajową I/11 nie będą mogły ze skrzyżowania przy stacji benzynowej Slovnaftu w

Bystrzycy dojechać do Koszarzysk i Milikowa. Przez trzy tygodnie będzie trzeba nadłożyć drogi przez Nawsie, skręcając pod wiaduktem w kierunku Jasienia, lub pojechać do Jabłonkowa i w kierunku Boconowic. **(kor)**

Koniec stalowni

Stalownia spółki hutniczej „Vítkovice Steel” zakończyła wczoraj, po blisko stu latach, swoją działalność. Zlikwidowanych zostanie ponad 300 miejsc pracy. Jak powiedział dla ČTK przedstawiciel związków zawodowych, Zdeněk Kološ, tylko nieliczni trafią na bruk. Według związkowca, ok. 50 pracowników znajdzie zatrudnienie na innych stanowiskach witkowskiej huty, część podejmie pracę w innych firmach, a część przejdzie na wcześniejszą emeryturę. W sumie przedsiębiorstwo po zwolnieniach stalowników będzie zatrudniać 800 osób.

Zamknięcie stalowni spółki Vítkovice Steel, jak przekonuje prezes Zarządu, Dmitrij Ščuka, jest wyni-

kiem małego popytu oraz wynikającej z tego zapaści finansowej. Aby utrzymać stalownię, firma musiałaby zainwestować duże pieniądze w rozwiązania ekologiczne, bo w przeciwnym razie straciłaby pozwolenie. Z tym jednak nie zgodzili się akcjonariusze. „Vítkovice Steel”, będące trzecią największą spółką hutniczą w kraju oraz wiodącym producentem europejskim produktów walcowanych ze stali, zamierzają nadal się rozwijać. Z tą różnicą, że prefabrykaty do produkcji wysokiej jakości grubej blachy, które do tej pory częściowo dostarczała własna stalownia, teraz w całości będą sprowadzane od europejskich dostawców.

(sch)

Naklejka zamiast »bucika«

Nikt z kierowców nie lubi tzw. „bucików”, czyli blokad, które strażnicy miejscy zakładają na koła samochodów źle parkujących na ulicach miasta. W Czeskim Cieszynie Straż Miejska ma aż trzydzieści takich „bucików”, będą jednak coraz rzadziej używane. Zastąpią je specjalne naklejki, które kierowcy nierespektujący przepisów drogowych znajdą na szybie swojego pojazdu. Na naklejce zaś zapisane zostaną miejsce i czas, gdzie i kiedy „zgrzeszyli”, oraz informacja, gdzie i kiedy będą mogli za ten grzeszek zapłacić.

– Jeśli kierowca nie zareaguje na naklejkę lub spóźni się ze skontaktowaniem się z nami, kara będzie bar-

dziej surowa – przestrzega dyrektor czeskokieszyńskiej Straży Miejskiej, Piotr Chroboczek. Dodaje od razu, że naklejka powinna ułatwić życie nieporządnym kierowcom. – Nie będą już musieli czekać na przyjazd patrolu, który uwolni koło ich auta. Nie będą więc blokować ruchu lub miejsca tam, gdzie nie wolno się zatrzymywać. – Na pewno jednak będziemy nadal stosować blokady w przypadku samochodów obco-krajowców. Od nich trudno by nam było wymagać zapłacenia kary. Po prostu odjechaliby z naklejką do domu i szukaj wiatru w polu – wyjaśnia Chroboczek.

(kor)

Potrójna zabawa

W Orłowej-Porębie wkrótce będzie atrakcji dla dzieci. Powstaną aż trzy place zabaw. Dwa z nich zbudowane zostaną obok szkół podstawowych, trzeci wyrośnie na terenie osiedlowego centrum Maják – dostępne będą dla wszystkich mieszkańców. Na nowych placach zabaw poja-

wią się, oprócz licznych atrakcji dla dzieci, także ławki dla rodziców, nowe oświetlenie, chodniki i zieleń. Plac koło szkoły przy ul. Śląskiej dodatkowo dostosowany będzie dla dzieci niepełnosprawnych, które będą mogły korzystać z umieszczonych tam elementów do zabawy. **(ep)**

Seniorzy w centrum uwagi

1 października swoje święto mają seniorzy. Z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych wiele miast przygotowuje inicjatywy skierowane do starszych mieszkańców. W Trzynie do seniorów należeć będzie całe popołudnie w kinie Kosmos, gdzie dziś od godz. 14.00 trwać będzie „Rewia mody dla seniorów”, zorganizowana przez miejski Wydział Spraw Socjalnych oraz Caritas Trzyniec. W planie są występ zespołu tanecznego seniorów, pokaz mody dla osób starszych czy licytacja na cele charytatywne ubrań podarowanych np. przez Ewę Farną, Renatę Drössler oraz Tomáša Klusa. W Karwinie seniorzy świętowali

już wczoraj: jak każdego roku miasto przygotowało dla osób powyżej 65. roku życia darmowe koncerty, które zawsze cieszą się wielkim zainteresowaniem. W tym roku dla starszych mieszkańców miasta dwukrotnie (z powodu dużej liczby chętnych) wystąpiła orkiestra dęta „Mistrňanka”. W niektórych miejscowościach z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych odbywają się w ośrodkach opieki dni otwarte. W Hawierzowie dzień otwarty przygotowano z tej okazji w ośrodku pomocy socjalnej i zdrowotnej, gdzie można odwiedzić dzienny ośrodek opieki i przyjrzeć się innym formom oferowanych tutaj usług. **(ep)**

Ekspresowo wokół Trzyńca

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Droga ekspresowa I/11 powoli zaczyna się zarysowywać. „Głos Ludu” odwiedził wczoraj odcinek w okolicach Gródka, Bystrzycy i Koszarzysk. Jak podaje Dyrekcja Dróg i Autostrad, prace budowlane posuwają się według harmonogramu i nie ma żadnych opóźnień. **(endy)**

Okazali serce

W niedzielę Plac Wolności w Trzyncu szalenie wypełniła publiczność, która przyszła posłuchać koncertu „Serce Europy”. Dochód został przeznaczony na cele dobroczynne.

Sponsorzy i partnerzy reklamowi przekazali organizatorom bony pieniężne, które zostaną przeznaczone na ratowanie niechcianych noworodków oraz na organizowanie czasu wolnego niepełnosprawnych dzieci i młodzieży. Przysłużyli się również wszyscy uczestnicy koncertu, którzy kupili symboliczne serduszka w cenie 30 koron. – Tegoroczny dochód z koncertu i sprzedaży serduszek wyniósł 40 tys. koron, z czego 30

tys. powędruje do Szpitala Trzyniec na pokrycie dwuletnich kosztów funkcjonowania nowo zainstalowanego okna życia, 10 tys. koron otrzyma stowarzyszenie „Nikdy nejsi sám” („Nigdy nie jesteś sam”), które zrzesza rodziców niepełnosprawnych dzieci – poinformowała Iveta Stoszková z Kancelarii Kierownictwa Miasta UM w Trzyncu.

– W tym roku nasze stowarzyszenie rozpoczyna współpracę z ośrodka-

mi dziennymi „Papšek” i „Radost” w Trzyncu. Te pieniądze pomogą w dofinansowaniu spotkań i wycieczek. Na spotkania rodziców będziemy zapraszali specjalistów z zakresu żywienia, logopedii, psychoterapii. Wycieczki będą przeznaczone dla całych rodzin – powiedziała „Głosowi Ludu” prezes stowarzyszenia „Nikdy nejsi sám”, Renata Czader. W dofinansowaniu działalności organizacji pomagają również nakrętki z butelek PET, nadające się do recyklingu. Można je oddawać w Urzędzie Miasta w Trzyncu, w domu towarowym „Prior” (dział sprzętu gospodarstwa domowego) oraz w piekarni Sikory przy ul. Komeńskiego (pod arkadami). Zbierają je również niektóre szkoły i przedszkola z polskim językiem nauczania.

Na niedzielnym koncercie wystąpiły popularne kapele Boutique i Legendy se vraci, gwiazdą wieczoru był Petr Kolář. Teatr klaunowski MIMO zagrał bajkę dla dzieci. Trzynieckie koncerty charytatywne odbywają się od 2004 roku. Pierwsza edycja była wspólną inicjatywą burmistrza Trzyncy Věry Palkovskiej, pieśniarza Jaromíra Nohavicy i konferansjera Petra Šiški. (dc)

Renata Czader odbiera bon wartości 10 tys. koron.

Fot. IVETA STOSKOVÁ

Pod znakiem historii regionu

W Czeskim Cieszynie październik upłynie po raz pierwszy jako Miesiąc Historii Regionalnej. Nad Olzą organizują go Muzeum Ziemi Cieszyńskiej wspólnie z Biblioteką Miejską, które przygotowują szereg imprez i spotkań z historią, tradycją i dziedzictwem kulturalnym w roli głównej. W Klubie Muzeum będzie można na przykład wysłuchać wykładów Ondreja Kolára o II wojnie światowej na Śląsku Cieszyńskim (8. 10.) i Kamila Wichterlego o średniowiecznej alchemii i astrologii (22. 10.). W oddziale biblioteki przy ul. Havlíčka odbę-

dzie się 12 października spotkanie z Mariuszem Makowskim z Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie pt. „Cieszyńska belle époque w starej fotografii”. We wszystkich oddziałach przygotowano spotkania z cyklu „Poznajemy Śląsk Cieszyński” dla uczniów miejscowych szkół.

Ciekawie zapowiadają się historyczno-regionalne spotkania w Czytelni i Kawiarni AVION. 16 października będzie tam można wpaść na wieczór z cyklu „Bez stereotypów. Polsko-słowacki salon literacki”, gdzie o słowackich stereotypach na temat

Polaków i Czechów oraz o tym, jak się odzwierciedlają w słowackiej kulturze, dyskutować będą Zbigniew Machej oraz jego goście, Petr Šulej i Michal Habaj. Natomiast 20 października w AVION-ie odbędzie się spotkanie „Genealogia – hobby na całe życie”, które poprowadzi Helena Voldánová, członkini Czeskiego Towarzystwa Genealogicznego i Heraldycznego.

Dodajmy, że w ramach Miesiąca Historii Regionalnej będzie się też można 15 października wybrać na wycieczkę do Archiwum Państwowego w Karwinie. (kor)

Tydzień z Caritasem

Jablonkowski oddział czeskiego Caritasu ponownie włączy się w obchodzony w dniach 5-9 października w całej Republice Czeskiej Tydzień Służb Socjalnych. Jablonkowanie przygotowali z tej okazji sporo imprez i ciekawych spotkań. W Jablonkowie „socjalny tydzień” otworzy w poniedziałek o godz. 15.00 msza święta w Starym Klasztorze, której uczestnicy przeniosą się później do budynku byłej szkoły specjalnej przy ul. Bukowieckiej. Tam bowiem zainauguruje w tym dniu działalność nowy ośrodek Caritasu – Charytatywne Centrum Pomocy św. Rafała. Wtorek to przede wszystkim Dzień Otwarty w Ośrodku Dziennym św.

Józefa dla Osób Niepełnosprawnych (9.00-15.00) oraz spotkanie na temat opieki zastępczej.

W środę w sali kinowej Urzędu Miasta odbędzie się konferencja na temat opieki nad osobami chorymi lub seniorami. W czwartek organizatorzy zaproszą do ratusza na amerykański film „Mamo!” oraz do Domu Opieki Społecznej przy ulicy Aleja Pokoju, obchodzący w tym roku 10-lecie. Jablonkowski Tydzień Służb Socjalnych zakończy w piątek na dziedzińcu klasztoru elżbietanek przedstawienie pt. „Miłość?” („Láska?”) w wykonaniu klientów Ośrodka Dziennego św. Józefa. (kor)

Czego dowiedzą się o nas?

Ile kosztował bochenek chleba i litr benzyny oraz jak wyglądała świątynia podczas pamiętnego remontu w 2015 roku, dowiedzą się kolejne pokolenia, które zajrzą do kuli ostrawskiej katedry Boskiego Zbawiciela za sto, a może nawet dwieście lat. We wtorek biskup diecezji ostrawsko-opawskiej, František Václav Lobkowicz, włożył do miedzianego tubusu dokumenty naszych czasów.

Według rzecznika kurii biskupiej, Pavla Siudy, w lewej kuli wieży kościelnej znalazły się m.in. kopia aktu powołującego biskupstwo ostrawsko-opawskie z 1996 roku, ręcznie pisany przez biskupa tekst nt. współczesnej sytuacji w Kościele i społeczeństwie, zdjęcia dokumentujące remont katedry oraz jego dokładny budżet, srebrna moneta pamiątkowa biskupa czy medal pamiątkowy patronki diecezji, św. Jadwigi. Przekaz pisemny oraz pamiątki dla potomnych zostawiły również ostrawski magistrat oraz ratusz obwodu miejskiego Morawska Ostrawa i Przywóz. – Dokumenty pisemne są świadectwem naszych czasów. Mam nadzieję, że teksty pisane na komputerze wytrzymają i że ludzie, którzy je znajdą, będą znali język czeski i będą w stanie

je przeczytać – powiedział biskup, żywiąc nadzieję, że skrytka zostanie otwarta dopiero w przyszłym stuleciu, ponieważ „prace przy remoncie katedry zostały porządnie wykonane i przetrwają przez dziesięciolecia, a może i wieki”.

Do drugiej kuli zostały włożone kopie dokumentów, które znajdowały się w niej do tej pory. Z nich można było się dowiedzieć m.in., ile przed stu laty kosztował litr soczewicy i że zamiast w gramach mierzono ją w litrach. Oryginały znalezionych rok temu dokumentów można będzie obejrzeć podczas uroczystego otwarcia katedry w niedzielę 22 listopada.

Katedra Boskiego Zbawiciela, będąca najważniejszą świątynią diecezji ostrawsko-opawskiej, będzie służyła po remoncie nie tylko wiernym, ale także turystom. W tym celu przy wejściu do kościoła wybudowano również publiczne toalety. Katedra po remoncie będzie miała nową elewację w odcieniach beżu, z kolei płytki podłogowe będą dokładną kopią tych pierwotnych o nietypowym dziś rozmiarze 16 razy 16 centymetrów. Remont, którego koszt oszacowano na 65 mln koron, ruszył rok temu. (sch)

Izraelskie impresje Doroty Molin

Co ma Jerozolima wspólnego z Nowym Jorkiem? Według Doroty Molin, studentki języków hebrajskiego i arabskiego – w Jerozolimie można znaleźć wszystko razem, izraelską flagę, krzyże, kościoły i meczety. Czyli swego rodzaju „melting pot”, zupełnie jak w Nowym Jorku.

Wtorkowe popołudnie można było spędzić w Bibliotece Miejskiej w Czeskim Cieszynie. Dorota Molin, która w ramach studiów bliskowschodnich spędziła rok na studiach na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie, dzieliła się swoimi doświadczeniami i wrażeniami z pobytu w tym mieście i kraju. Ta mekka świata chrześcijańskiego okazuje się bardzo ciekawym miejscem, co było widać na zdjęciach prezentowanych podczas prelekcji oraz słysząc od studentki.

Sama prezentacja została przeprowadzona w formie pytań i odpowiedzi. Pytania zadawali uczestnicy spotkania. Pytali na przykład o to, czy jest Arabką czy wyszłaby za mąż u Beduinów w Rahat.

Odpowiedzi Molin, absolwentki

czeskokieszyńskiego Gimnazjum Polskiego, również otwierały oczy na przeróżne aspekty. – Gdyby nie opóźnienia i pomyłki, nie byłoby chyba Izraela – skomentowała na wstępie Molin. W Jerozolimie gorąco polecała stosować się do znaków i ogłoszeń – aby uniknąć w najlepszym przypadku obelg, a w gorszym kamieni. Według niej, w tym mieście można spotkać zarówno ludzi ciekawych, jak i dziwolągów. O Beduinach mówi, że to ciekawi ludzie, od których można wiele się nauczyć i dowiedzieć.

Na koniec wywiązała się ciekawa dyskusja z przybyłymi gośćmi na temat między innymi tego, jak można pomagać arabskim kobietom, skoro ich mentalność jest tak „zabetonowana”. W odpowiedzi usłyszeliśmy, że choć Arabki są do tego przyzwyczajone, wcale nie są szczęśliwe w takiej sytuacji. Dowiedzieliśmy się, że kąpiel w Morzu Martwym nie jest specjalnie oszałamiająca, oraz że w Jerozolimie ze świecą szukać ateistów, gdyż każdy wyznaje jakąś wiarę. Nawet

wielu Europejczyków, uważających się za ateistów, w Jerozolimie odkrywa, że są chrześcijanami. Cie-

kawostką jest też fakt, że mieszkańcy Jerozolimy nie obawiają się rakiet, gdyż od granicy ich lot trwa

około 10 minut, stąd są niemal zawsze wychwytywane przez wojsko. (endy)

Dorota Molin w trakcie swojej prelekcji.

Fot. NORBERT DABKOWSKI

Plastycy w sprawdzonej formule

Stowarzyszenie Artystów Plastyków w Republice Czeskiej ma nowe władze. Po wakacyjnym plenierze malarskim plastycy zrzeszeni w SAP-ie spotkali się we wrześniu na walnym zebraniu, na którym wybrano nowego prezesa. Po Pawle Włachu funkcję tę przejęła Ewa Matykiewicz-Zachatová. Stowarzyszenie powstałe w 2004 roku z przekształcenia Sekcji Literacko-Artystycznej PZKO zrzesza obecnie 17 artystów i działa prężnie, organizując wystawy, plenery malarskie i inne wydarzenia, na których artyści mogą się spotkać i czerpać inspiracje. O specyfice stowarzyszenia plastyków, z których każdy zajmuje się inną dziedziną sztuki, oraz planach na najbliższe miesiące i lata, opowiada w rozmowie z „Głosem Ludu” nowa prezes SAP-u.

SAP to grupa artystów należących do różnych pokoleń i zajmujących się różnymi dziedzinami sztuki. Co was łączy i sprawia, że chcecie się spotykać i działać razem?

Łączy nas właśnie to, że jesteśmy artystami – nie szkodzi, że mamy różne zainteresowania i doświadczenia. Na pewno nie jest łatwo pokierować taką grupą, bo każdy z nas, chociaż jest artystą, zajmuje się twórczością nie zawodowo, ale w swoich wolnych chwilach. Wszyscy mamy obowiązki, pracę, rodziny, poza tym mieszkamy w różnych miejscach. Czasem jest więc problem, jak się zgrać, ale myślę, że całkiem dobrze sobie radzimy.

Jakie cele stawia sobie wasze stowarzyszenie?

Nasze cele są wciąż te same: chcemy się spotykać, organizować wspólne plenery i inne wydarzenia, w czasie których możemy tworzyć we wspólnym gronie, inspirować się wzajemnie, dyskutować. Każdy z nas ma swoją technikę twórczą, którą wykorzystuje, swoje artystyczne upodobania. Tego oczywiście nikt nie chce kwestionować ani zmieniać czy ujednolicać.

Przybywa wam nowych członków?

Tak. Wciąż pojawiają się nowe osoby zainteresowane członkostwem w naszym stowarzyszeniu. Ja sama też jestem w Stowarzyszeniu Artystów Plastyków stosunkowo od niedawna, od około półtora roku.

Co skłoniło panią do wstąpienia w szeregi SAP-u?

Po prostu chciałam być wśród ludzi, którzy robią to samo, co ja. Dzięki temu, że zrzeszamy się w stowarzyszeniu, możemy organizować wystawy i plenery, mamy więcej możliwości, niż gdyby każdy z nas działał w pojedynkę. Czuję się bardzo dobrze w tym gronie – łączy nas zainteresowanie sztuką, mamy o czym rozmawiać i czujemy się dobrze w swoim towarzystwie. Pracuję w zawodzie niezwiązanym ze sztuką, tworzę w wolnym czasie, dlatego spotkania z innymi artystami są dla mnie bardzo cenne. Sztuka to moje wielkie hobby. Zajmuję się malarstwem i rysunkiem, stosując różne techniki.

Jakie plany macie na najbliższe miesiące?

Zapraszam serdecznie 10 października na naszą wystawę poplenerową w Teatrze Cieszyńskim w Czeskim Cieszynie. Jeszcze przed świętami, prawdopodobnie w listopadzie, chcemy zorganizować również kameralny weekendowy plener w Nawsiu. W przyszłym roku planujemy organizowanie podobnych imprez, jak do tej pory: będą wspólne spotkania, plenery, może znów uda się też wyjechać do Zawiercia, gdzie nawiązaliśmy kontakty z miejscową galerią i w tym roku mieliśmy tam wystawę. Cieszymy się z tej współpracy, bo to duża, ciekawa galeria i chętnie tam jeździmy – może dzięki tym znajomościom uda się nawiązać kolejne kontakty w Polsce. Czas pokaże.

A bardziej dalekosiężne plany? Czy chce pani coś zmieniać w działalności stowarzyszenia?

Dotychczasowa forma naszej działalności zdecydowanie się sprawdziła, więc z pewnością będziemy kontynuować tę formułę.

Myślę, że zostanie tak, jak jest, bo te inicjatywy, które organizujemy, są świetne, sprawdzają się. Zresztą nawet nie dalibyśmy rady organizować jeszcze większej liczby wydarzeń, bo każdego z nas oprócz sztuki absorbują też praca i rodzina. Stanowimy niewielką grupę, zwłaszcza, jeśli policzyć tylko tych aktywnie działających w SAP-ie, dlatego postanowiliśmy, że będziemy co kilka lat zmieniać się w przესowaniu.

Rozmawiała:
ELŻBIETA PRZYCKO

Ewa Matykiewicz-Zachatová

Fot. ELŻBIETA PRZYCKO

Stanisław Jakus: »Jabłonków może teraz więcej inwestować«

Stanisław Jakus od 1990 roku pracuje w samorządzie. Był radnym i członkiem zarządu miasta Jabłonkowa, a w latach 1998-2010 także wiceburmistrzem. Po wyborach z 2010 roku postanowił poniekąd odpocząć i w ubiegłej kadencji był znowu „tylko” radnym. Przed rokiem ponownie zasiadł w wiceburmistrzowskim fotelu i pełni tę funkcję już czwartą kadencję.

Czy coś się zmieniło w tym biurze po czterech latach „odpoczynku”?

Właściwie nic, poza tym nie zerwałem kontaktu z ratuszem, bo byłem przecież przez cały czas członkiem Rady Miasta. Dopiero jednak jako wiceburmistrz uświadomiłem sobie – przy tworzeniu budżetu miasta na rok 2015, że mamy obecnie więcej pieniędzy do rozdysponowania, niż mieliśmy do roku 2010. Wówczas w całym regionie i u nas był prowadzony duży projekt rewitalizacji Olzy: budowy nowych sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków. Wszystkie gminy, a więc i Jabłonków, musiały większość swoich pieniędzy wyłożyć na pokrycie związanych z tym kosztów. Mieliśmy sporo pomysłów, a kasa była pusta. Przez te cztery lata sporo się zmieniło. Do kasy miejskiej wpływa teraz obecnie więcej pieniędzy z podatków, udało się spłacić większość kredytów zaciągniętych przez miasto. Jesteśmy w lepszej sytuacji i możemy więcej inwestować.

A w co chcecie inwestować?

Musimy ustalić priorytety. Już

w budżecie na przyszły rok chcielibyśmy uwzględnić na przykład temat przekształcenia Jabłonkowa w węzeł... rowerowy. Wszystkie gminy w podgórskiej części całego Śląska Cieszyńskiego dzięki pieniądzu z Unii Europejskiej bu-

dują nowe ścieżki dla rowerzystów, wkrótce ich sieć pokryje cały region. Jabłonków leży w jej centrum. Tu krzyżują się ścieżki prowadzące z obu Łomnych do Istebnej i dalej do Wisły, Ustronia, a także między Mostami a Trzyńcem i dolańską

częścią Zaolzia. Musimy więc skoordynować te wszystkie rowerowe przedsięwzięcia z sąsiadami z obu stron granicy, a w samym Jabłonkowie mogłaby powstać baza z zapleczem, do której można by przyjechać samochodem, wsiąść na rower i udać się w góry.

Priorytet to na pewno także rewitalizacja Lasku Miejskiego?

Oczywiście, dlatego ogłosiliśmy na początku roku konkurs na projekty ideowe rewitalizacji, na który zareagowało trzech architektów. Zanim zajmę się nimi już dokładnie komisja samorządu, zostaną jeszcze zaprezentowane na stronie internetowej miasta, bo chcemy znać opinię mieszkańców. Cieszy mnie, że autorzy projektów trzymali się ziemi, nie proponują jakichś „kosmicznych” zmian, które zupełnie zmieniłyby charakter Lasku Miejskiego. Teraz tylko musimy zrobić wszystko, żeby projekt zrealizować. Poza tym musimy załatwić trudną sytuację lokalową polskiego przedszkola. Dzieci jest coraz więcej, a miejsca mało. Ustaliliśmy więc wspólnie z dyrekcjami obu przedszkoli, że przeprowadzimy remont budynku czeskiej placówki pod klasztorem elżbietanek. Tam przeprowadzimy jeden czeski oddział z obecnego budynku przy ul. Szkolnej, a tam pozostałyby dwa czeskie i trzy polskie.

Słyszałem, że być może uda się otworzyć wreszcie Dom Kultury. To świetna informacja, bo sprawa ciągnie się od końca ubiegłego

go wieku...

Nie będę wspominał, jak do tego problemu doszło, nie ma tu na to miejsca. Powiem jedno, najważniejsze: cały kompleks Domu Kultury, zarówno jego część kulturalno-towarzystwską, jak i hotelowo-restauracyjną, udało nam się sprzedać i to powinno rozwiązać wreszcie ten ciągnący się od blisko 20 lat problem. Właścicielami tej drugiej części jest od trzech lat spółka Boremat, tej kulturalnej obecnie nowy inwestor, spółka Jablunkovské centrum a.s. Jej udziałowcy zapewnili nas, że do końca grudnia 2017 otworzą odnowiony Dom Kultury. Zgodnie z umową, na parterze powinny się znaleźć pomieszczenia dla miejscowych przedsiębiorców produkujących regionalne produkty. Na pierwszym piętrze zaś duża sala z całym zapleczem do organizowania balów, konferencji i innych dużych imprez. Takiej sali wciąż nam w mieście brakuje, bo Dom PZKO i sala kinowa w ratuszu są jednak za małe. Do końca 2017 roku firma Boremat ma też otworzyć odnowiony hotel i restaurację. Obie części powinny zaś być połączone, żeby można podczas imprez korzystać z także restauracyjnego zaplecza. W tym czasie ma być też gotowy zrewitalizowany park między ratuszem a Domem Kultury. Chcemy go nazwać imieniem Antoniego Szpyrca. To by było takie nowe kulturalno-towarzystwskie centrum miasta na miarę XXI wieku.

Rozmawiał:
JACEK SIKORA

Stanisław Jakus przed rokiem – po czteroletniej przerwie – powrócił na stanowisko wiceburmistrza.

Fot. JACEK SIKORA

Mała, ale bogata wysepka polskości

Co niedzielę, po mszy świętej w karmelickim kościele pw. św. Krzyża, przychodzą tu, by nie tylko razem wypić filiżankę małej czarnej, ale przede wszystkim, by nacieszyć się byciem w rodzinie, którą łączą nie więzy krwi, lecz język ojczysty. Wszyscy to Polacy z dziada pradziada. Gościmy dziś w Kownie, gdzie działa oddział Związku Polaków na Litwie.

– Nie trzeba było nawet wywózek, wygnania, bo tu, na swej ziemi rodzinnej, wielu ludzi się wynarodowiło. Początkowo, owszem, był strach wywózki, ale kiedy i Sybir już nie straszył, wielu nie chciało się przyznawać, że są Polakami... – mówi ze smutkiem prezes kowieńskiego oddziału ZPL, Franciszka Abramowicz. Zamyśla się, a po chwili kontynuuje: – Czyż nie jest straszny taki fakt, który przytoczę. Ostatnio odwiedziłam groby swoich bliskich, widzę, na ławce przy cmentarzu odpoczywa moja znajoma – Polka. Podchodzę, witam się, a ona mówi: „Mów po litewsku, nie daj Boże, ktoś usłyszy”. To nie wytrzymałam i odcięłam: „A tobie co jest kobieto, czyż jakiegoś durnego ziela się najadłaś, że ci rozum odebrało. Czy karierę chcesz robić u schyłku życia! Toż to twoi przodkowie, groby których przyszłaś sprzątać, poprzewracając się”. To tylko jeden przypadek. Niestety, nie jest pojedynczy.

Ich oddział został założony, jako jeden z pierwszych, które tworzyły się w latach odrodzenia przy Związku Polaków Litwy. Jedni odchodzili, drudzy przychodzili, zmieniali się adresy placówki, zmieniali się prezesi, ale nie zmienił się cel: zadeklarować wszystkim, że mimo wszystko istnieją, działają, świętują, bawią się, no i oczywiście śpiewają polskie piosenki. Te same, które nucili ich przodkowie.

Najaktywniejsi działacze (od lewej): Wioleta i Henryk Karyniewscy, Franciszka Abramowicz oraz Jadwiga Gojlewicz, która przybyła na spotkanie z podkowieńskich Łopi.

– Nie jest tych członków tak dużo jakby się chciało i komuś wydawało. Na pewno o wiele więcej Polaków mieszka w Kownie niż to oficjalne podają statystyki. Ale wiadomo, jak nie ma szkoły – to młodzi idąc do szkół litewskich automatycznie stają się Litwinami – kontynuuje prezes.

– Dobrze, że mamy jeszcze mszę świętą w języku polskim w kościele karmelitów pod wezwaniem św. Krzyża. W tej barokowej świątyni

też działa nasz polski chór parafialny – mówią prezes chóru Wioleta Karyniewska oraz solista Henryk Karyniewski.

Pani Wioleta jako lekarz-internista przepracowała prawie 40 lat. Nigdy nie zapominała o tym, że jest Polką i nigdy się tego języka nie wstydziła. – No bo to z mlekiem mojej matki zostało wysane – podkreśla Karyniewska, która wywodzi się ze starej szlachty polskiej.

Wszystkie imprezy organizowane przez kowieński oddział ZPL trudno wymienić. Na przykład w maju zdecydowali się poznać lepiej sąsiadów, czyli mieszkańców dzielnicy Pietraszuny. Inicjatorem tego spotkania był Białostocki Uniwersytet Trzeciego Wieku, którego członkowie wraz z prezes Krystyną Szner przybyli do Kowna w ramach kontynuowania współpracy, która została zapoczątkowana podczas realizacji

projektu „BASE”. W połowie maja br. miało miejsce pierwsze spotkanie członków Białostockiego UTW, wspólnoty Pietraszun i oddziału ZPL w Kownie. Odbił się koncert, który został przygotowany wspólnymi siłami i biesiadowanie, podczas którego wszyscy się lepiej poznali. Sami zapraszają też chętnie do siebie gości – do swojej siedziby, która mieści się w samym centrum miasta przy ul. Maironio 13. To właśnie tu jest biblioteka – дума Franciszki Abramowicz. Jest to doskonale i fachowo urządzona placówka, w czym bardzo pomogli przyjaciele z Węgorzewa.

– Czyli Polacy mają, co czytać? – pytamy.

– Nie tylko Polacy, ponieważ do biblioteki przychodzi także wielu Litwinów. Niektórzy są życzliwie ustosunkowani, ale inni nie ukrywają, że biorą książki tylko dlatego, by porównać jak to czy inne wydarzenie zostało odzwierciedlone w danym wydaniu. Owszem, czasami i słowo przykre usłyszę, że historia jest fałszowana, ale jestem odporną kobietą i nie poddaję się prowokacjom – dodaje rozmówczyni.

Członkowie oddziału biorą też udział w imprezach miejskich, np. Dniu Języka, w którym swój udział deklarują nie tylko Litwini, ale także przedstawiciele innych narodowości, które zamieszkują to drugie pod względem wielkości miasto na Litwie. **Kurier Wileński/Litwa**

Kolejna inicjatywa Polonii w sprawie zniesienia wiz

Amerykańsko-Polski Komitet Doradczy (APAC), jedna z działających w USA organizacji polonijnych, ogłosił w niedzielę nową inicjatywę w ramach działań, które mają skłonić Kongres do przyjęcia ustawy włączającej Polskę do programu o ruchu bezwizowym. Od kilku tygodni do nacisków na amerykańskich polityków wzywa także „Dziennik Związkowy”. Chodzi o utworzenie bazy danych Polaków, którym odmówiono turystycznej wizy do USA. APAC zaapelował od takich osób, by przysłały e-maile, w których – po polsku lub angielsku – opisać swój przypadek.

– Jeśli jesteś Polakiem i odmówiono ci wizy do USA, opowiedz nam swoją historię, a my zwrócimy się do Kongresu, by wyjaśnił, dlaczego nie pozwolono ci odwiedzić rodziny lub przyjaciół w USA – wyjaśnił działacz polonijny, Alex Storożyński, honorowy prezydent Fundacji Kościuszkowskiej oraz członek zarządu APAC.

Ma to być kolejna forma nacisku Polonii na Kongres, by włączył Polskę do programu o ruchu bezwizowym Visa Waiver Programm (VWP), z którego korzysta 38 państw, w tym większość krajów Unii Europejskiej. W ramach lobbingu w tej sprawie od dłuższego czasu prowadzona jest też akcja wysyłania listów do kongresmenów z apelem o włączenie Polski do VWP.

Dyrektor wykonawczy APAC, Dariusz Barcikowski podkreślił, że

Walka o wizy dla Polaków trwa od wielu lat.

w ciągu ostatniej dekady gospodarka Polski rozwijała się w najszybszym tempie w UE i liczba Polaków, którzy nielegalnie przedłużają pobyt w USA ponad trzy miesiące (tak długo obowiązuje wiza turystyczna), „radikalnie się zmniejszyła”. – Polscy turyści wzorowo przestrzegają dziś zasad wizowych – powiedział Barcikowski.

W komunikacie APAC przypomniano, że duże amerykańskie think tanki (niezależny komitet doradczy o charakterze organizacji non-profit – przyp. red.), jak też znacząca liczba republikanów i demokratów, popierają włączenie Polski do VWP. Odpowiedni projekt legislacyjny w tej sprawie, tzw. ustawa JOLT, po raz kolejny został latem zgłoszony do Izby Reprezentantów, gdzie – jak podliczył APAC – uzyskał podpi-

sy prawie 100 kongresmenów (tzw. współwnioskodawców). Zanim jednak trafi na biurko prezydenta USA Baracka Obamy, który obiecywał, że ją podpisze, ustawa musi zostać przyjęta przez obie izby Kongresu.

Tymczasem projekt nie został dotąd poddany pod głosowanie we właściwej dla niego komisji ds. sprawiedliwości Izby Reprezentantów, gdzie niechętny jest jej sam przewodniczący komisji, kongresmen Bob Goodlatte, republikanin z Wirginii.

Od kilku tygodni do nacisku na amerykańskich polityków wzywa „Dziennik Związkowy”. Na łamach gazety opisywano również historie tych, którzy osobiście doświadczyli upokorzenia związanego z odmową otrzymania amerykańskiej wizy.

Dziennik Związkowy/PAP

Stop przemocy

Pionierski program rozwiązujący problem przestępstw z nienawiści wobec Polaków zamieszkałych w Dundee okazał się sukcesem – twierdzi szkocka policja. O sprawie donosi lokalny „Evening Telegraph”. Projekt, który przygotowano specjalnie z myślą o polskiej społeczności, jest jedynym tego rodzaju programem w Szkocji.

W ramach „Polish Community Projekt” nawiązany został nawet kontakt z polską policją, aby zapobiegać przestępczości zorganizowanej i handlem ludźmi. Teraz szkoccy funkcjonariusze chcą zachęcić do współpracy polskie sklepy, w których specjalnie przeszkolone osoby mogłyby zbierać informacje na temat problemów polskiej społeczności i pomagać w zgłaszaniu ich do odpowiednich instytucji. Jak się bowiem okazuje, w wielu przypadkach ofiary przestępstw z nienawiści nie czują się komfortowo, aby rozmawiać na ten temat z policją. Zamiast tego, wolą o tym opowiedzieć komuś, kogo znają i w miejscach, gdzie czują się jak u siebie. Dlatego też władze Dundee

i tamtejsza komenda chcą pomagać Polakom będącym świadkami lub ofiarami przestępstw w przekazywaniu ich spraw na kolejne szczeble. Jak przypomina „Evening Telegraph”, w ubiegłym roku w okolicach Lochee, w różnych miejscach pojawiły się rasistowskie graffiti, odnoszące się do Polaków. Dochodziło też do napaści słownych na polskich imigrantów.

– Każdy wie, jak ważna jest dla Dundee zamieszkująca tu polska społeczność, która wnosi ogromny wkład w życie społeczne i dobrobyt gospodarczy naszego miasta. Wygląda na to, że program związany ze zwalczaniem przestępstw z nienawiści wobec Polaków odniósł sukces – podsumował radny Kevin Cordell.

Dundee to 150-tysięczne miasto na wschodnim wybrzeżu Szkocji. Duża część mieszkańców zarabia poniżej średniej krajowej lub pobiera zasiłki socjalne. Po 2004 roku miasto przyciągnęło więcej mieszkańców Europy Wschodniej niż się spodziewano – wtym setki Polaków.

**Londynek.net/
--Wielka Brytania**

Dundee

CZWARTEK 1 października

 TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Zauroczenie (s.) **9.55** Pidżama **10.15** Hobby naszych czasów **10.45** Czworo przy nadziei **11.30** Każdy lubi Rudy'ego (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Potyczki Amy (s.) **14.45** Napisła: Morderstwo (s.) **15.35** Morderstwa na północy (s.) **16.25** Łóżko **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Mniej znaczy więcej **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Szpital na peryferiach po dwudziestu latach (s.) **21.00** Gejzer **21.30** Pr. dyskusyjny **22.30** Schimanski (s.) **0.00** Kryminalista (s.).

 TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Kosmos **9.45** Zapomniany kraj **10.40** Wodne olbrzymy **11.30** Historie domów **11.50** Po Czechach **12.00** Wielka Wojna Ojczyźniana **12.55** Broń II wojny światowej **13.40** Nauka na własnej skórze **14.35** Chcesz je? **14.45** Wizyty u sąsiadów **15.35** Strzały w Miami **15.45** Na wschód od edenu **16.30** Downton Abbey (s.) **17.20** Czeska himalajska przygoda **18.15** Znak specjalny: Tęsknota **18.45** Wieczorynka **18.55** Tajemnicze życie skał **19.20** Zaginione adresy **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Zapachy obcych krajów: Południowe Indie **21.00** Podróżomania **21.30** Półmrok **22.00** Jan Hus (film) **23.55** Lol :-)) **0.20** EXPOminuty 2015.

 NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **9.15** Ulica (s.) **10.10** Zamierzmy się żonami **11.30** Pan Złota Rączka (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.35** Tescoma ze smakiem **12.40** Doktor Hart (s.) **13.40** Dowody zbrodni (s.) **14.40** Dr House (s.) **15.40** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości **17.25** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.35** Bach! **22.20** Zapłata (film).

 PRIMA

6.25 Ninjago (s. anim.) **6.55** Winx Club (s. anim.) **7.30** M.A.S.H. (s.) **9.20** Napisła: Morderstwo (s.) **10.20** Miejsce zbrodni: Kolonia (s.) **12.20** Hawaai 5-0 (s.) **13.20** Komisarz Rex (s.) **14.30** Żółtodzioby (s.) **15.30** Statek marzeń (film) **17.30** Popołudniowe wiadomości **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** Top Star **20.15** Życiowe rozdroża **21.30** Kulinaryny reality-show **22.55** Kto jest kim **0.05** Show Leoša Mareša.

PIĄTEK 2 października

 TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Zauroczenie (s.) **9.55** Carmen **10.05** Śladami gwiazd **10.35** Chłopaki w akcji **11.05** Historie sław **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Potyczki Amy (s.) **14.45** Obrazek **14.55** Pierwsza republika (s.) **16.35** Łopatologicznie **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Bedeker **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Doktor Martin (s.) **21.00** 13. komnata Veroniki Kašákovéj **21.25** Wszystko-party **22.20** Pr. rozrywkowy **23.15** Zawodowcy (s.).

 TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Królestwo natury **9.30** Życie na Svalbardzie **10.25** Podróżomania **11.00** Zapach obcych krajów: Południowe Indie **11.55** 2000 lat brytyjskiej historii **12.55** Tygrysia wyspa **13.45** Chcesz mnie? **14.15** Historie ciekawych przyrodników **14.35**

Lotnicze katastrofy **15.25** Najważniejsze operacje II wojny światowej **16.25** Nauka na własnej skórze **17.20** Ziemia bakterii **18.15** Rok inaczej L. Landy **18.45** Wieczorynka **18.55** Europa dziś **19.25** Na ratunek życiu **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Cudowna planeta **21.00** Czeska himalajska przygoda **21.55** Downton Abbey (s.) **22.45** Komisarz Montalbano (s.).

 NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **9.15** Ulica (s.) **10.10** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.30** Pan Złota Rączka (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.35** Tescoma ze smakiem **12.45** Doktor Hart (s.) **13.40** Dowody zbrodni (s.) **14.40** Dr House (s.) **15.35** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości **17.25** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Kod da Vinci (film) **23.15** Sezon na zabijanie (film).

 PRIMA

6.25 Ninjago (s. anim.) **6.55** Winx Club (s. anim.) **7.30** M.A.S.H. (s.) **9.20** Napisła: Morderstwo (s.) **10.20** Miejsce zbrodni: Kolonia (s.) **12.25** Hawaai 5-0 (s.) **13.25** Powrót komisarza Rexa (s.) **14.35** Żółtodzioby (s.) **15.30** Statek marzeń (film) **17.30** Popołudniowe wiadomości **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** Top Star **20.15** Całujesz bosko (film) **22.50** Stan gry (film).

SOBOTA 3 października

 TVC 1

6.00 Zielnik **6.25** Bananowe rybki **7.05** Łopatologicznie **8.00** Trzech facetów pod jednym dachem **8.50** Naszyjnik **9.40** Gejzer **10.10** Wszystko-party **11.05** Ojciec Brown (s.) **12.00** Tydzień w regionach **12.25** Hobby naszych czasów **13.00** Wiadomości **13.05** Królu, mam pomysł (bajka) **14.00** Królowe czarodziejskiego lasu (bajka) **15.05** Szkoła podstawą życia (film) **16.40** Historie sław **17.35** Hercules Poirot (s.) **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Cuda natury **21.10** Wieczór galowy tańców latynoamerykańskich 2015 **22.35** Dzikie cel (film) **0.10** Schimanski.

 TVC 2

6.00 Teleranek **6.05** Atlas zwierząt **6.35** Babar i przygody Badou **7.00** Mikołajek **7.15** Show Garfielda **7.30** Studio Kolega **9.00** Nasza wieś **9.30** Wędrowki w poszukiwaniu muzyki **9.55** Folklorika **10.25** Bedeker **10.50** Lotnicze katastrofy **11.45** Wehrmacht Hitlera **12.40** Auto Moto Rewia **13.05** Babel **13.35** Jak się żyje statystom **13.55** Bażanci idą na wojnę (film) **15.20** Tajemnicze życie skał **15.50** Kamera w podróży **16.45** Rajske owoce z Armenii **17.40** Cudowna planeta **18.30** EXPOminuty 2015 **18.45** Wieczorynka **18.55** Zapomniany kraj **19.50** Wiadomości w języku migowym **20.00** Hotel Adlon (film) **21.40** Most nad Sundem (s.) **23.40** Człowiek z Cold Rock (film).

 NOVA

5.55 Oggy i karaluchy (s. anim.) **6.05** Spider-Man (s. anim.) **6.30** Król dżungli (s. anim.) **6.55** Powrót do przyszłości (s. anim.) **7.20** Tom i Jerry (s. anim.) **7.45** Jak wytresować smoki (s. anim.) **8.15** Rodzinka (s.) **8.40** Comeback (s.) **9.10** Przyprawy **10.10** Dzwoni do TV Nova **10.45** SuperStar **13.10** Zamierzmy się żonami **14.40** Kate & Leopold (film) **17.05** Poradnik domowy **18.15** Comeback (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Need for Speed (film) **23.00** Odwet (film).

 PRIMA

6.00 Wiadomości **6.40** Ninjago (s. anim.) **7.10** Winx Club (s. anim.)

PROGRAM TV

7.45 Salon samochodowy **9.15** Burzliwe wino (film) **12.10** Całujesz bosko (film) **14.50** Morderstwa w Midsomer (s.) **16.55** Gondici, s.r.o. **18.10** Kucharka Karolina **18.55** Wiadomości **20.15** Czechy i Słowacja mają talent **21.35** Sposób na blondynkę (film) **0.15** Królowie ulicy II: Motor City (film).

NIEDZIELA 4 października

 TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.35** Bolkoviny **7.20** Szkoła podstawą życia **8.55** Łopatologicznie **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **11.05** Śpiąca Królowna (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Kłopot wodnika Jakubka (bajka) **14.05** Ty, ty, ty, Mone-ti! (bajka) **14.45** Późne lato (film) **16.15** Śladami gwiazd **16.45** Małżeństwa z rozsądku (s.) **18.25** Zielnik **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Żandarmskie humoreski (film) **21.15** 168 godzin **21.50** Samotni (film) **23.35** Nicolas Le Floch (s.).

 TVC 2

6.00 Teleranek **6.05** Atlas zwierząt **6.35** Babar i przygody Badou **7.00** Mikołajek **7.15** Show Garfielda **7.30** Studio Kolega **9.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **9.15** Poszukiwania czasu utraconego **9.35** Znak specjalny: Tęsknota **10.00** Wielka Wojna Ojczyźniana **10.55** Nie poddawaj się **11.50** Spotkania nad Trentem **12.20** Chcesz mnie? **12.50** Królestwo natury **13.20** Słowo na niedzielę **13.25** Magazyn chrześcijański **13.50** Przez ucho igielne **14.20** Magazyn religijny **14.45** Podróż po Angkorze **15.15** Królestwo Mustang **16.10** 2000 lat brytyjskiej historii **16.55** Na pływalni z W. Lassally **17.25** Fascynujące zmiany przyrody **18.15** Rok M. Kupca **18.45** Wieczorynka **18.55** Broń II wojny światowej **19.50** Wiadomości w języku migowym **20.00** Rififi w Panamie (film) **21.40** Za skórę gliny (film) **23.25** Przelot nad Kremlen **0.10** Miejsce zbrodni.

 NOVA

5.50 Oggy i karaluchy (s. anim.) **6.10** Spider-Man (s. anim.) **6.35** Król dżungli (s. anim.) **7.00** Powrót do przyszłości (s. anim.) **7.30** Tom i Jerry (s. anim.) **7.55** Jak wytresować smoki (s. anim.) **8.20** Pan Złota Rączka (s.) **8.50** Żabi król (bajka) **10.10** Weekend **11.10** Ogólniak (s.) **12.30** Flintstonowie (film) **14.15** Na przyszłość będziemy sprytniejsi (film) **16.10** Mój brat ma fajnego brata (film) **18.15** Comeback (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** SuperStar **22.40** Odłamki **23.15** Dzikie żądze II (film).

 PRIMA

6.00 Wiadomości **7.05** Ninjago (s. anim.) **7.35** Winx Club (s. anim.) **8.10** Tajemnice wojny **9.20** Prima Zoom Świat **9.50** Rosemary & Thyme (s.) **11.00** Partia **11.45** Jak zbudować marzenie **12.40** Pr. kulinaryny **13.45** Big Ben (s.) **15.50** Morderstwa w Midsomer (s.) **18.00** Pr. kulinaryny **18.55** Wiadomości **20.15** Winiarze (film) **21.30** Zielony szerszeń (film).

PONIEDZIAŁEK 5 października

 TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Zauroczenie (s.) **9.55** Podróż po Kantabrii **10.30** 168 godzin **11.00** Doktor Martin (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Potyczki Amy (s.) **14.45** Napisła: Morderstwo (s.) **15.35** Morderstwa na północy (s.) **16.20** Pociąg **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Mniej znaczy więcej **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Labirynt (s.) **21.05** Każdy lubi Rudy'ego (s.) **21.30** Reporterzy **TVC 22.10** Kryminalista (s.) **23.10** Na

tropie **23.35** Zawodowcy (s.) **0.30** AZ kwiz.

 TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Kamera w podróży **9.55** Wodne olbrzymy **10.45** Czeska himalajska przygoda **11.40** Babel **12.05** Magazyn religijny **12.30** Telewizyjny klub niesłyszących **13.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **13.15** Tito - ostatni świadkowie testamentu **14.10** Przygody nauki i techniki **14.40** Nauka na własnej skórze **15.35** Fascynujące zmiany przyrody **16.25** Najważniejsze operacje II wojny światowej **17.25** Rajske owoce z Armenii **18.15** Podróż po Angkorze **18.45** Wieczorynka **18.55** Kosmos **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Wehrmacht Hitlera **21.00** Ducati Multistrada 1200 **21.55** Pechowiec (film) **23.25** Koniec odludzia Berhof (film) **1.05** Queer.

 NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **9.05** Ulica (s.) **10.00** Detektyw Monk (s.) **11.30** Pan Złota Rączka (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.35** Tescoma ze smakiem **12.45** Doktor Hart (s.) **13.40** Dowody zbrodni (s.) **14.40** Dr House (s.) **15.35** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości **17.25** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Kameňák III (film) **22.35** Prawo i porządek: Sekcja specjalna (s.) **23.20** Czarna lista (s.).

 PRIMA

6.20 Ninjago (s. anim.) **6.50** Winx Club (s. anim.) **7.20** M.A.S.H. (s.) **9.10** Napisła: Morderstwo (s.) **10.15** Miejsce zbrodni: Kolonia (s.) **12.15** Hawaai 5-0 (s.) **13.15** Powrót komisarza Rexa (s.) **14.30** Żółtodzioby (s.) **15.25** Statek marzeń (film) **17.30** Popołudniowe wiadomości **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** Top Star **20.15** Przysłań (s.) **21.35** Top Star magazyn **22.50** Gondici s.r.o. **23.55** Show Leoša Mareša **1.05** Amelia (film).

WTOREK 6 października

 TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Zauroczenie (s.) **9.55** Podróż po środkowych Chinach **10.25** Reporterzy **TVC 11.05** Śladami gwiazd **11.30** Każdy lubi Rudy'ego (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Potyczki Amy (s.) **14.45** Napisła: Morderstwo (s.) **15.35** Morderstwa na północy (s.) **16.25** Szpital położniczy **16.40** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Mniej znaczy więcej **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Szpital na peryferiach po dwudziestu latach (s.) **21.00** Rodzinne tajemnice J. Mádlá **21.55** Hercules Poirot (s.) **22.45** Na tropie **23.10** Ojciec Brown (s.).

 TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Królestwo Mustang **9.50** Ziemia bakterii **10.45** Dom w sercu Europy **10.50** Rok M. Kupca **11.20** Nie poddawaj się **12.10** Znak specjalny: Tęsknota **12.40** Chcesz je? **12.45** Auto Moto Rewia **13.15** Lotnicze katastrofy **14.05** Najważniejsze operacje II wojny światowej **15.05** 2000 lat brytyjskiej historii **15.50** Broń II wojny światowej **16.40** Kosmos **17.25** Wodne olbrzymy **18.15** Bedeker **18.45** Wieczorynka **18.55** Historie ciekawych przyrodników **19.20** Lol :-)) **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Wielka Wojna Ojczyźniana **21.00** LSD made in CSR **21.55** Wracaj do grobu! (film) **23.30** Raj utracony.

 NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **9.05** Ulica (s.) **9.55** Kameňák III (film) **12.00** Po-

łudniowe wiadomości **12.30** Tescoma ze smakiem **12.40** Doktor Hart (s.) **13.40** Dowody zbrodni (s.) **14.40** Dr House (s.) **15.35** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości **17.25** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.35** Weekend **22.45** Prawo i porządek: Sekcja specjalna (s.) **23.35** Czarna lista (s.).

 PRIMA

6.25 Ninjago (s. anim.) **6.55** Winx Club (s. anim.) **7.30** M.A.S.H. (s.) **9.20** Napisła: Morderstwo (s.) **10.20** Miejsce zbrodni: Kolonia (s.) **12.20** Hawaai 5-0 (s.) **13.20** Powrót komisarza Rexa (s.) **14.35** Żółtodzioby (s.) **15.30** Statek marzeń (film) **17.30** Popołudniowe wiadomości **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** Top Star **20.15** Powroty do domu (s.) **21.35** Oczyma Josefa Klímy **22.20** Pr. kulinaryny **23.35** Show Leoša Mareša.

ŚRODA 7 października

 TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Zauroczenie (s.) **9.55** Podróż po północnej Etiopii **10.35** 13. komnata V. Kašákovéj **11.05** Rodzinne tajemnice J. Mádlá **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Potyczki Amy (s.) **14.45** Napisła: Morderstwo (s.) **15.35** Morderstwa na północy (s.) **16.20** Sąd **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Mniej znaczy więcej **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Pierwsza republika (s.) **21.40** Czworo przy nadziei **22.25** Profil zbrodni (s.) **23.25** Policja kryminalna Paryż (s.).

 TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Cudowna planeta **9.55** Wehrmacht Hitlera **10.45** Rytuały Sri Lanki **11.05** Nasza wieś **11.35** Wędrowki w poszukiwaniu muzyki **12.00** Folklorika **12.30** Tajemnicze życie skał **12.55** Królestwo natury **13.25** Historie ciekawych przyrodników **13.50** Europa dziś **14.15** Zwierzęta w podróży **15.10** Ziemia bakterii **16.00** Klucz **16.30** Zapach obcych krajów: południowe Indie **17.20** Królestwo Mustang **18.15** Podróżomania **18.45** Wieczorynka **18.55** Przygody nauki i techniki **19.30** Historie domów **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Kamera w podróży **21.00** Podróż po wybrzeżu Bułgarii **21.25** Bedeker **21.55** Znak specjalny: Tęsknota **22.20** Ryba śmierdzi od głowy (film) **23.45** Queer.

WSPOMNIENIA

Dziś, 1. 10. 2015, mija 2. rocznica śmierci
śp. ERICHA MOTLOCHA
ze Stonawy, zaś 8. 11. 2015 minie 14. rocznica śmierci Jego Żony
śp. RÓŻY MOTLOCHOWEJ
Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi. GL-634

*Kto kochał, nie zapomni,
kto znał, niechaj wspomni.*
Dnia 1 października mija 1. bolesna rocznica śmierci i 76. rocznica urodzin
śp. KAROLA PILCHA
Z miłością i szacunkiem wspomina żona Anna z rodziną. GL-635

Dnia 2. 10. obchodziłaby 95. urodziny
pani AMALIA PAWLASOWA
z Błędowic.
W tym roku minęło 6 lat, kiedy nas opuściła. O chwilę wspomnień proszą wnuczki i prawnuczęta. GL-647

CO W TEATRZE

SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: Cena za nęžnost (2, godz. 19.00);
SCENA „BAJKA” – CZ. CIESZYN: Noemova archa (2, godz. 17.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Barbie rock’n royals (1, 2, godz. 15.30); Marsjanin (1, 2, godz. 17.30, 20.00); Wilsonov (1, 2, godz. 19.00); **KARWINA – Ex:** Rytmus – sen osiedlowy (1, godz. 17.30; 2, godz. 20.00); Marsjanin (1, godz. 19.30); Wilsonov (2, godz. 17.30); Nieracjonalny mężczyzna (2, godz. 19.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Marsjanin (1, 2, godz. 17.30); Wilsonov (1, 2, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Wilsonov (1, 2, godz. 17.45); Marsjanin (1, 2, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast:** Klub włóczykiów (1, godz. 15.30);

Ant-Man (1, godz. 17.30); Hugo i łowcy duchów (2, godz. 15.30); Czy naprawdę wierzysz? (2, godz. 17.30); Więzień labiryntu: Próby ognia (2, godz. 19.45).

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – W Kawiarni „Avion” w piątek 2. 10. godz. 16.00 odbędzie się wykład JUDr. Daniela Spratka na temat „Życiowej i duchowej drogi Jana Husa”. W ramach spotkania również prezentacja podróży „Śladami Mistrza Jana Husa 2015”.
HAWIERZÓW – Klub Kobiet zaprasza na spotkanie klubowe 1. 10. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Horymira 1511.
HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE – MK PZKO zaprasza na turniej tenisa stołowego 3. 10. w Domu PZKO. Rejestracja uczestników w godz. 8.00-9.00. Bliższe informacje pod nr. tel. 602 529 546.

KARWINA – Klub Seniora „Przyjaźń” informuje wszystkich członków i przyjaciół zgłoszonych na wycieczkę do fabryki samochodów Hyundai w Noszowicach, że została ona przełożona z przyczyn od nas niezależnych z 6. 10. na poniedziałek 12. 10. Odjazd sprzed Domu Kultury o godz. 9.30, a sprzed Uniwersytetu o godz. 9.30. Reszta zostaje tak, jak było uzgodnione.
XXXIX OTWARTE MISTRZOSTWA PZKO W PRZEŁAJU – W niedzielę 4. 10. odbędą się w Mistrzowicach 39. Otwarte Mistrzostwa PZKO w Biegu Przełajowym – Memoriał Wandy Delong. Początek zawodów o godz. 9.00 (prezentacja do godz. 8.45) koło byłej polskiej szkoły w Mistrzowicach (nieopodal Fiba-kówki, gdzie znajduje się parking). Zgłoszenia do dziś, 1 października drogą elektroniczną (d.kadlubiec@volny.cz) z podaniem imienia, nazwiska, kategorii i szkoły (MK PZKO) zawodników.
PTM – Zaprasza na kolejne spotkanie członków i sympatyków PTM, które odbędzie się 2. 10. o godz. 18.00 w salce w kamienicy Konczakowskich w Cieszynie (Polska), Rynek 19, pierwszy budynek po lewej stronie od hotelu „Pod Brunatnym Jeleniem”. Program: Bogusław Gąszcz, sędzia Sądu Rejonowego w Cieszynie, przedstawi ciekawe przypadki z sali sądowej.
PTTS „BŚ” – Informuje, że odjazd na wycieczkę autokarową W28 Vychylovka – Orawska Lesna jest w sobotę 3. 10. o godz. 6.00 z Karwiny, o godz. 6.20 z Cz. Cieszyna, o godz. 6.35 z Trzyńca – dworzec autobusowy, następnie w odstępach 5-min.: Wędrzynia, Bystrzyca, Gródek, Jabłonków, cena przejazdu autokarem 170 kc. Prosimy nie zapomnieć o dokumentach, ubezpieczeniu, euro. Informacje tel.: 776 046 326.
TKK PTTK „ONDRASZEK” – Zaprasza 4. 10. na wycieczkę rowerową do Ustronia. Zbiórka o godz. 9.00 na Rynku w Cieszynie. Trasa: jedziemy bocznymi drogami, w

Ustroniu będziemy około godziny 11.00. Atrakcje: zwiedzimy Muzeum Ustrońskie z przewodnikiem – wstęp do muzeum opłaca każdy osobno, na przewodnika zbierzemy wspólną składkę; udamy się do pijalni wód mineralnych w Ustroniu-Zawodziu, może także skorzystamy z kąpieli solankowej (konieczny strój kąpielowy), zahaczmy o ustroniskie mini-zoo, a także powłóczymy się po miasteczku, wpadniemy na ciastka lub lody do Delicji. Powrót we własnym zakresie.
UWAGA SENIORZY HKS! – Jesienne spotkanie Harcerskiego Kręgu Seniora „Zaolzie” odbędzie się w środę 7. 10. w Karwinie-Frysztacie. Zbiórka o godz. 11.00 na rynku przed pomnikiem T.G. Masaryka.
WĘDRYNIA – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie, które odbędzie się we wtorek 6. 10. o godz. 15.00 w „Czytelní”. W programie działalność klubowa w fotografii.
OFERTY
KUPIĘ INSTRUMENTY muzyczne jakiegokolwiek. Tel. 608 374 432. GL-625
ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel. 0048 605 255 770. GL-046

WYSTAWY

CZESKI CIESZYN, Kongres Polaków, Komeńskiego 4: do 19. 10. wystawa „Głos Ludu» na przestrzeni lat”. Czynna w dni powszednie w godz. 8.00-15.00.
MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 4. 10. wystawa pt. „Obozy jenieckie Teschen”; stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Czynne: po-pt: 8.00-16.30.
▲ SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka: stała ekspozycja

Ogłoszenia do »Głosu Ludu« przyjmowane są w dni powszednie:
☐ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz
☐ W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Hudeczek Service sp. z o.o., Olbrachcice, Stonawska 340, w godz. 8.00-15.00. e-mail: ad.servis@hudeczek.cz
☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po: 13.00-18.00, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 8.00-12.30, 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00. Poza godzinami otwarcia podanie ogłoszenia można uzgodnić telefonicznie pod nr.: 596 312 477 lub 724 751 002 e-mail: knih-k1pl@rkka.cz
UWAGA
Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej” należy przysyłać bądź przynosić osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

„Migawki z historii Karwiny”. Czynna: wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.
▲ SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14: wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Czynna: wt-pt: 8.00-16.30.
▲ SALA WYSTAW w Pietwałdzie, Do muzeum 89: do 1. 11. wystawa pt. „Włodarze nocy”. Czynna wt-pt: 8.00-16.30.

CO ZA OLŻĄ

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, Cieszyn, ul. Mennicza 46: do 7. 11. wystawa pt. „Cieszyńskie introligatorstwo”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-18.00, so: 9.00-15.00.
MUZEUM DRUKARSTWA, Galeria „Przystanek Grafika”, ul. Głęboka 50, Cieszyn: 1. 10. o godz. 16.00 wernisaż wystawy pt. „Lekcja grafiki”. Czynna: wt-pt: godz. 10.00-17.00, so -nie: 14.00-18.00.

Zagraj w orkiestrze

Bogumińska orkiestra dęta, chcąc poszerzyć swoje szeregi, poszukuje nowych muzyków grających na instrumentach dętych i perkusyjnych oraz wokalistów, którym bliska jest muzyka ludowa.
– Wiek nie gra roli. Ważne są chęć i entuzjazm do wspólnej pracy – podkreśla kapelmistrz, Vladislav Oravčák. Jak dodaje, można przyjść tylko na próbę, a potem dopiero podjąć decyzję co do członkostwa

w zespole, który liczy obecnie ok. 20 osób. Członkowie „Bogumińskiej dętej”, będącej kontynuatorem dawnych samodzielnych orkiestr dętych Huty i Druciarni Bogumin (ŽDB), Kolei Czeskich oraz „Bochemii”, spotykają się zawsze we wtorki o godz. 17.30 w Domu Usług ŽDB przy ulicy Bezruč. Chętni mogą zaczerpnąć bliższych informacji nt. członkostwa w zespole pod nr. tel. 606 166 397. (sch)

Bogumińska orkiestra dęta poszukuje nowych członków.

Seniorzy w centrum uwagi

1 października swoje święto mają seniorzy. Z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych wiele miast przygotowuje inicjatywy skierowane do starszych mieszkańców. W Trzyńcu do seniorów należeć będzie całe popołudnie w kinie Kosmos, gdzie dziś o godz. 14.00 trwać będzie „Rewia mody dla seniorów”, zorganizowana przez miejski Wydział Spraw Socjalnych oraz Caritas Trzyniec. W planie są też występ zespołu tanecznego seniorów, pokaz mody dla osób starszych czy licytacja na cele charytatywne ubrań podarowanych np. przez Ewę Farną, Renatę Drössler oraz Tomáša Kłusa. W Karwinie seniorzy świętowali

już wczoraj: jak każdego roku miasto przygotowało dla osób powyżej 65. roku życia darmowe koncerty, które zawsze cieszą się wielkim zainteresowaniem. W tym roku dla starszych mieszkańców miasta dwukrotnie (z powodu dużej liczby chętnych) wystąpiła orkiestra dęta „Mistríňanka”. W niektórych miejscowościach z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych odbywają się w ośrodkach opieki dni otwarte. W Hawierzowie dzień otwarty przygotowano z tej okazji w ośrodku pomocy socjalnej i zdrowotnej, gdzie można odwiedzić dzienny ośrodek opieki i przyjrzeć się innym formom oferowanych tutaj usług. (ep)

KALKULATOR WALUTOWY					
Kursy walut w kantorach z dnia 30. 9. 2015					
Cieszyn, ul. Zamkowa		Bielsko-Biała, CH Auchan			
	kupno	sprzedaż	kupno	sprzedaż	
CZK	0,153	0,158	0,153	0,158	
EUR	4,210	4,240	4,180	4,280	
USD	3,740	3,790	3,720	3,820	
Czeski Cieszyn, dworzec		Trzyniec, Albert			
	kupno	sprzedaż	kupno	sprzedaż	
PLN	6,40	6,55	6,40	6,49	
EUR	27,00	27,50	27,20	27,41	
USD	23,80	24,50	24,07	24,40	(wik)

Trwa kiepska passa Witkowic

Do czterech przegranych meczów z rzędu wydłużyła się seria Witkowic. Ekstraligowy zespół z Ostrawy spisuje się w ostatnich dniach kiepsko. Po przegranej w derbach z Trzyniecem podopieczni Ladislava Svobidy poległ również na własnej taflí w konfrontacji z Pilzнем. Goście wprowadzili też nie grzesząc wysoką formą, na ostrawskiego rywala znaleźli jednak receptę. A była prosta, jak droga z Ostrawy do Bogumina. Jutro do ekstraligowej karuzeli ponownie wsiaądą również hokeiści Trzyníca, którzy w wyjazdowym spotkaniu zmierzą się z Hradcem Kralowej.

Nad Ostrawą ciąży w tym sezonie sportowe fatum. Kiepsko grają nie tylko piłkarze Baníka Ostrawa, daleko od ideału spisują się również ekstraligowi hokeiści. Mecz z Pilzнем w ramach zaległej 6. kolejki Tipsport Ekstraligi miał być początkiem zmiany rejsu w obszarze bardziej przyjazne dla pacjentów ze schorzeniami serca. Rzeczywistość była jednak we wtorek zgoła odmienna.

GIMNASTYKA BEZ EFEKTU

W 15. minucie, przy stanie 0:2, panikującego Kantora zmienił w witkowskiej bramce Dolejš. Ostrawski

Daniel Dolejš uchronił zespół od dużo wyższej przegranej.

Fot. PETR KOTALA

TIPSPORT EKSTRALIGA

**WITKOVICE
PILZNO 1:4**

Terce: 1:2, 0:2, 0:0. Bramki i asysty: 20. Olesz – 11. Johnson (Hossa, Jeřábek), 15. Kubalík (Pulpán), 26. Kracík (Kubalík), 36. Jeřábek (Pulpán, Johnson). Witkovice: Kantor (15. Dolejš) – Štencel, Kudělka, Sloboda, Štich, Čerešňák, Klok, Kovář – Olesz, Strapáč, Szturc – Vandas, Balán, J. Káňa I – Zdráhal, Burger, Kucsera – M. Hlinka, Kolouch, Gřeš.

Lokaty: 1. Ml. Bolesław 13, 2. Sparta Praga 12, 3. Liberec 12,... 9. Trzyniec 9, 12. Witkowie 5 pkt.

golkipier, który w ubiegłym sezonie należał do najlepszych zawodników witkowskiego klubu, poprawił notowania zespołu, nie wpłynął jednak na zmianę rezultatu. – Cztery porażki z rzędu nie świadczą o nas zbyt dobrze. Przed meczem atmosfera w zespole była bardzo waleczna. Wierzyliśmy, że Pilzno jest w naszym zasięgu. Niestety, były to naiwne przypuszczenia – skomentował przegrane zawody Daniel Dolejš. – W takich meczach bramkarze mają sporo pracy. Nieźle się w związku

z tym nagimnastykowałem. Goście niestety górowali nad nami we wszystkich elementach – podkreślił ostrawski golkipier, który w meczu wyłapał kilka czystych okazji, łagodząc oblicze witkowskiej porażki.

PRZYNAJMNIEJ REMIS W BOKSIE

Kibice Witkowic wprowadzili nie doczekali się wygranej swojej drużyny, na otarcie łez obejrzeni przynajmniej gladiatorski pojedynek Davida Šticha z Ryanem Hollwegiem. – Walkę bokserską sprowokowałem z jedyne-

go powodu. Chciałem wpłynąć na morale zespołu, dać impuls drużynie – zdradził nam David Štich, dla którego bokserski ring nie jest egzotycznym skansenem. – Efekt jednak nie był zbyt oszałamiający, bo walkę bokserską zakończyliśmy z remisowym wynikiem. Nie ukrywam, że marzyło mi się wysłanie Hollwega na deski – dodał witkowskiego obrońcę. Na deski wystąpił jego zespół gracz Pilzno, który w tabeli awansował na 4. pozycję. Witkowie są dwunaste.

JANUSZ BITTMAR

W SKRÓCIE

ROOOBERT! Robert Lewandowski znów zachwycił. Tym razem w Lidze Mistrzów, trafiając trzykrotnie do siatki Dynama Zagrzeb. Polski napastnik już za życia został legendą Bayernu Monachium, bez „Lewego” Bawarczyści nie wyobrażają sobie obecnie gry swoich pupilów. Lewandowski w ciągu ośmiu dni strzelił dziesięć bramek! Intergalaktyczną formą zabłysnął Polak po raz pierwszy 22 września, kiedy to w ciągu dziewięciu minut zdobył pięć bramek w meczu ligowym z VfL Wolfsburg, co jest rekordem Bundesligi. W weekend reprezentant Polski dodał dwa trafienia z 1.FSV Mainz 05, a we wtorek skompletował hat-tricka w spotkaniu z Dynamem Zagrzeb w drugiej kolejce Ligi Mistrzów. – Jestem szczęśliwy, że strzeliłem kolejne trzy gole, ale najważniejsze jest to, że wygraliśmy 5:0 – stwierdził Lewandowski.

**ROZWÓJ PRAGNIE WIĘKSZE-
GO... ROZWOJU.** Dwa kluby, dwie różne koncepcje finansowania przez władze miasta. Tak wygląda sytuacja w Katowicach, gdzie działają kluby GKS i Rozwój. Ten drugi, pierwszoligowy Rozwój Katowice, zwrócił się do władz miasta o rozważenie możliwości pilnego wsparcia i podjęcie rozmów na temat strategii finansowania klubu w przyszłości. Jak podaje PAP, w liście otwartym działacze Rozwoju podnoszą, że klub awansując do 1. ligi przy swoim ograniczonym budżecie osiągnął duży sukces. Ich zdaniem koszty funkcjonowania na zapleczu Ekstraklasy są jednak tak duże, że mimo oszczędności, niskich płac i niewielkiego zatrudnienia, Rozwój – z którego na szersze wody wypłynął grający w Ajaksie Amsterdam aktualny reprezentant Polski Arkadiusz Milik – bez pomocy samorządu sobie nie poradzi. (jb)

IA KLASA – GRUPA B: Stonawa ograbiała lidera

**BYSTRZYCA
STONAWA 0:0**

Bystrzyca: J. Galusik – M. Teofil, L. Teofil, Samek, Rusz – Placzek, Zoubek, Buryan, Kisz – Klar (71. Szmek), D. Kantor. Stonawa: Gaszczyk – Feber, Sochora, Frait, Macko – Hančín, Kisel – Kluz, Dittich, Piecha (79. Szwed) – Graňák.

Podopieczni Radka Šuláka tym razem trafili na bardzo zdesperowanego przeciwnika. Stonawianie zafundowali gospodarzom pierwszy

remis w tym sezonie, w dodatku pierwszą punktową stratę! Posiłkując się poetyckim zwrotem – bystrzyczanom zwilgotniał proch strzelniczy. Lider tabeli był wprowadzicie faworytem meczu, jednak więcej z gry mieli stonawianie. Zespół trenera Josefa Čermáka wziął się w garść już w poprzedniej kolejce, kiedy to zdołał pokonać Veřovice. W ostatni weekend stonawianie zdobyli też skalp do tej pory bezbłędnej Bystrzycy. – Wszystko wskazuje na to, że w pojedynkach z faworytami

moi piłkarze wznoszą się na wyżyny. Niech ta passa trwa dalej, na pewno mamy ambicję, by przebić się do zupełnie innej strefy tabeli – stwierdził zadowolony szkoleniowiec Stonawy, Josef Čermák. Kluczem do sukcesu, jakim jest niewątpliwie remis pod Czanatorią, było zagęszczenie środka pola. W linii pomocy goście zagraли z piątką piłkarzy, zwłaszcza Hančín z Kiselem wyśmienicie wywiązali się z roli defensywnych pomocników do zadań destrukcyjnych. Gospodarze, którzy stawiają w tym sezonie na

kombinacyjny futbol, z trudem przebijali się więc pod pole karne rywala. Piłkę bystrzyczanie gubili tak na flankach, jak też na środku pola, nie wspominając o desancie powietrznym. Obroną Stonawy dyrygował bowiem doświadczony Sochora. Momentami niczym legendarny Paulo Maldini.

**OLBRACHCICE
DATYNIE DOLNE 1:3**

Do przerwy: 1:1. Bramki: 34. Lukan – 17. René Bilas, 73. Kodenko, 75. Tomašák. Olbrachcice: Hekera – Pařík (66. Jan Kocišek), Věčerek, Wojtyna, Korzeniowski – Jakub Kocišek, Široký, Dorozlo, Izaiáš (70. Parchanský) – Lukan, Žyla. Datynie Dolne: Vasilko – Dolák, Neuman, Batiha, Pištěk – Kubiena, Miczka, Tomašák, Stebel – René Bilas (86. Rohel), Kodenko (78. Baláž).

Oj, posypały się bramki w derbach. Ku rozpaczli olbrachcickich kibiców, głównie do siatki Baníka, który w meczu nie ustrzegł się głupich, wręcz dziecinnych błędów. Zwłaszcza kiks młodego obrońcy Parchanskiego, który sprowokował karnego przy stanie 1:2, mógłby pretendować do miana najbardziej niepotrzebnej interwencji dotychczasowego sezonu. Na korzyść datyńskiego zespołu przemawiało w derbach doświadczenie, a także boiskowe cwaniactwo. Tomašák, pamiętający jeszcze piękne czasy Baníka Ostrawa, a także Miczka ze Steblem, przyciągali w

linii pomocy piłki niczym magnes. Gospodarze tymczasem przeważnie biegali po boisku bez piłki, licząc na łut szczęścia i stałe fragmenty gry. W desperackiej końcówce drugiej połowy Baník postawił wszystko na jedną kartę, ale efektem olbrachcickiej gry va banque były kontry przyprowadzające bramkarza Hekerę o nerwicę żołądka.

**LUTYNIA DOLNA
VEŘOVICE 1:3**

Do przerwy: 1:1. Bramki: 26. Wita – 30. Knybel, 50. Fojtík, 85. Hanko. Lutynia Dolna: Šajer – Hrachovec, Mančar, Jantoš, Szkuta – Pěgrim (35. Kunčický), M. Fismol, Šrubař, Wita – Macháček, Nitka.

Tylko garstka najwierniejszych fanów przyglądała się kolejnej porażce ekipy Jiřego Skáli. Lutynianie grają słabo, w dodatku nękani kontuzjami rozpoczynają mecze z dreszczykiem emocji, czy aby dotrważą na boisku do końca w pełnym składzie. W 35. minucie na murawie pojawił się nawet rezerwowy golkipier Kunčický, który zmuszony był zastąpić w linii pomocy kontuzjowanego Kunčického. Gospodarze w drugiej połowie kompletnie opadli z sił, oddając pole gry przeciwnikowi. Mecz w Lutyni zamienił się w seans hipnozy, w roli głównej z tabelą wyników.

Lokaty: 1. Bystrzyca 19, 2. Czeladna 16, 3. Dobřice 15,... 6. Datynie Dolne 12, 8. Olbrachcice 9, 12. Stonawa 7, 13. Lutynia Dolna 3, 14. Sedlitz 1 pkt. (jb)

Fot. MAREK SANTARIUS

Piłkarze Olbrachcic znów nie ustrzegli się błędów indywidualnych.